

Csobánka Község Önkormányzat
Ellenőrzés azonosító száma: 1/2023.

Jóváhagyom	
Név:	Bartha Szilvia belső ellenőrzési vezető
Aláírás:	<i>Bartha Szilvia</i>
Dátum:	2023. március 30.

A jelentést elfogadom és az intézkedési terv elkészítését elrendelem:	
Név:	dr. Imre Gábor jegyző
Aláírás:	<i>Imre Gábor</i>
Dátum:	2023. 04. 11.

ELLENŐRZÉSI JELENTÉS

A helyi adók beszedésének és behajtásának vizsgálata az Önkormányzatnál című vizsgálathoz

Kelt: 2023. március 30.

I./
AZ ELLENŐRZÉS SZERVEZÉSÉRE VONATKOZÓ ADATOK

Az ellenőrzést végző szervezet:	Bartha Szilvia E.V.
A vizsgálat célja:	Annak megállapítása, hogy a helyi adóbeszedés rendje megfelelően került-e kialakításra, valamint az adók beszedése megfelelően történik-e.
Ellenőrzött szervezet(ek):	Csobánka Község Polgármesteri Hivatala
Az ellenőrzés típusa:	Pénzügyi-szabályszerűségi ellenőrzés
Vonatkozó jogi háttér:	A költségvetési szervek belső kontrollrendszeréről és belső ellenőrzéséről szóló 370/2011. (XII. 31.) Korm. rendelet
Alkalmazott ellenőrzési eszközök és módszertanok:	Dokumentum alapú ellenőrzés.
Ellenőrzött időszak:	2022. év
Helyszíni ellenőrzés ideje:	2023. március 30.
Időigény (ellenőri órák száma):	20 munkaóra
Vizsgálatvezető:	Bartha Szilvia a 2023. január 27. napján aláírt megbízólevéllel
Az ellenőrzés időszakában hivatalban lévő vezetők:	Völgyes József – polgármester dr. Imre Gábor – jegyző

II./ VEZETŐI ÖSSZEFOGLALÓ

A vizsgálat során felmértük és értékeltük Csobánka Község Önkormányzat adórendeletét, valamint az adóbeszedés szabályait.

Meg vagyunk győződve arról, hogy az elvégzett munka elégséges volt ahhoz, hogy megalapozott véleményt formálhassunk.

Főbb megállapításaink a következők:

Csobánka Község Önkormányzat Képviselő-testülete 17/2020. (XI.30.) számon hozott rendeletet a helyi adókról, mely 2021. január elsején lépett hatályba. A jelenleg is hatályos rendeletet Dr. Imre Gábor jegyző tette közzé. A hatályba lépés napjával a 29/2011. (XII.15.) számú rendelet hatályát veszítette. A szabályzatot Völgyes József polgármester, valamint Dr. Imre Gábor jegyző a közzététel napján aláírta és pecsétjével látta el. A rendelet rövid, tömör, egységes.

Az önkormányzatnál a helyi adók, ahogy most már minden, az ASP programban vannak nyilvántartva, melyből különböző adatok szűréssel lekérdezhetők. Az önkormányzat által megadott adatokból látszik, hogy az összes lejárt adóhátralék 2022. december 31-ig 84 632 317,- Ft. A legnagyobb tartozás helyi iparüzési adóból származik, amely jelenleg 34 834 052,- Ft. Minden adónemben tartanak nyilván lejárt tartozást.

A megállapítások és a javaslatok részletes leírása az ellenőrzési jelentés további részében található.

Az ellenőrzési jelentést az ellenőrzött területek vezetőivel egyeztettük.

Az ellenőrzés nyomán kialakított véleményünk a vizsgált területről, illetve folyamatokról összességében:

MEGFELELŐ

III.

FŐBB MEGÁLLAPÍTÁSOK ÉS JAVASLATOK

A helyi adók beszedésének és behajtásának vizsgálata az Önkormányzatnál című vizsgálathoz

Srsz.	Megállapítás	Rangsor	Kockázat / Hatás	Javaslat	Intézkedést igényel? (igen / nem)
Intézkedést igénylő megállapítás nem volt.					

Kiemelt jelentőségűnek minősül a megállapítás, ha olyan tényre mutat rá, amely megakadályozza, hogy valamely tevékenység, funkció vagy szervezeti egység alapvetően eleget tegyen legfontosabb céljainak és célkitűzéseinek, vagy olyan helyzetet tár fel, amelyben a szervezet kockázati kitettsége jelentős. Ide tartozhat az eljárásrend nyilvánvaló megszegése, a jogszabályi, illetve kormányzati rendelkezések be nem tartása, az olyan általánosan bevett gyakorlat szándékos figyelmen kívül hagyása, amellyel a szervezet jelentős költségmegtakarítást érhetne el vagy hatékonyabban működhetne. A kiemelt jelentőségű megállapítások azonnali intézkedést igényelnek a vezetés részéről.

Átlagos jelentőségűnek minősül a megállapítás, ha olyan tényre mutat rá, amely valamely fontos cél vagy célkitűzés megvalósítását hátráltathatja, de azt nem akadályozza meg.

Csekély jelentőségűnek minősül a megállapítás, ha olyan tényről tájékoztatást, illetve korrekciós intézkedést igényel, de nem hátráltatja jelentősen a cél vagy célkitűzések megvalósítását. Az ilyen tény ugyanakkor ronthatja bizonyos műveletek hatékonyságát és minőségét.

IV./ RÉSZLETES MEGÁLLAPÍTÁSOK

IV./1. Kockázatelemzés

A belső ellenőrzés az önkormányzat hosszú távú ellenőrzési stratégiája, az éves belső ellenőrzési terveiben azonosított kockázati tényezők, a vonatkozó hatályos jogszabályok, a Pénzügyminisztérium és az Állami Számvevőszék módszertani ajánlásai, valamint az érvényes belső szabályzatok alapján értékelte az ellenőrzésre kerülő intézmény és tevékenységek kockázatait.

Tapasztalataink szerint a vizsgált szervezet rendelkezik érvényes Szervezeti és Működési Szabályzattal, az alapító okiratát időben és megfelelő tartalommal elkészítették és aktualizálták. Rendelkeznek továbbá a jogszabályoknak megfelelő szabályzatokkal. Összességében megállapítottuk, hogy a helyi tervező szervek a hatályos jogszabályokat és más központi előírásokat, ajánlásokat betartották, és megfelelően alkalmazták.

A Polgármesteri Hivatal vezetője (a jegyző) több éve dolgozik ebben a feladatkörben, Csobánkára 2019. évben került. Végzettsége és tapasztalata megfelelő. A hivatalban 2019. évben személyi változások voltak, egyébként jellemző a stabil személyi állomány. Előbbieket figyelembe véve **az eredendő kockázatot közepesre értékeljük.**

A kockázat esetleges bekövetkezése miatt valószínűsíthető kár értéket **az ÁSZ módszertan szerint közepes mértékűre értékeljük**, mivel az előírások betartása a normatív bevételek és felhasználások terén egy kényszerű egyensúlyt követel meg. A költségvetés elfogadása és végrehajtása során a külső és belső jogszabályi környezet nem teszi lehetővé a településnek nagyon jelentős kár okozását.

Előzőek alapján **az önkormányzat kockázatainak összesített mértékét – azt is figyelembe véve, hogy a szervezeti-személyi kérdések remélhetően hosszabb távra megoldottnak tekinthetők - közepesnek minősítjük.**

IV./2. A helyi adók szabályozása az önkormányzatnál

Csobánka Község Önkormányzat Képviselő-testülete 17/2020. (XI.30.) számon hozott rendeletet a helyi adókról, mely 2021. január elsején lépett hatályba. A jelenleg is hatályos rendeletet Dr. Imre Gábor jegyző tette közzé. A hatályba lépés napjával a 29/2011. (XII.15.) számú rendelet hatályát veszítette. A szabályzatot Völgyes József polgármester, valamint Dr. Imre Gábor jegyző a közzététel napján aláírta és pecsétjével látta el. A rendelet rövid, tömör, egységes.

A rendelet I. fejezete tartalmazza az általános rendelkezéseket, melyek alapján Csobánkán építményadó, telekadó, idegenforgalmi adó, valamint helyi iparüzési adó került bevezetésre. Az adókedvezményeket csak az az adóalany veheti igénybe, akinek az év első napján adótartozása nem áll fenn.

A II. fejezetben került szabályozásra az építményadó. Az építményadó alapja az építmény négyzetméterben számított hasznos alapterülete, az éves adómérték 1100 Ft/m². Az 5. § szabályozza a kedvezmények körét, teljes mentességet a rendelet nem határoz meg.

A III. fejezet rendelkezik a telekadóról. A telekadó alapja a telek négyzetméterben számított területe. A telekadó éves mértéke beépített belterületi teleknél 20 Ft/m²/év, beépítetlen belterületi telek esetében pedig 80 Ft/m²/év. A 8. § határozza meg a kedvezmények és mentességek körét, teljes mentességet az Önkormányzat ebben az adónemben sem határozott meg.

A IV. fejezetben került szabályozásra az idegenforgalmi adó. Az idegenforgalmi adó alapja a megkezdett vendégéjszakák száma, mértékének felső határa személyenként és vendégéjszakánként 300,- Ft. Kedvezmények nem kerültek megállapításra.

Az V. fejezet a helyi iparüzési adó. Az iparüzési adó éves mértéke a helyi adó törvénnyel összhangban 2%. 2021-2022. években a COVID világjárvánnyal egyidőben az adózóknak lehetősége volt az iparüzési adó 1%-ra történő mérséklésének igénybe vételére, mellyel az adózók többsége élt is.

Összességében tehát elmondható, hogy a rendelet tartalmazza a helyi adókra vonatkozó szabályokat, azok a helyi adó törvénnyel összhangban kerültek meghatározásra. A 2020. november 18-án készült belső ellenőrzési jelentésben a 29/2011. (XII.15.) számú helyi adó rendelettel kapcsolatban több megjegyzést is tettünk. Ezzel kapcsolatban az önkormányzat adóhatósági ügyintézője feljegyzést készített, melyben felhívta a figyelmet, hogy az Önkormányzat a rendelet módosítására és adóemelésre készül. A jelen rendelet a korábbi rendelet módosítása, melynek során adóemelés nem történt, csak a kedvezményezetti kör szűkült.

IV./3. A helyi adó beszédésének folyamata

Az adók nyilvántartása a kötelezően alkalmazandó ASP programban történik, melyből különböző adatok szűréssel lekérdezhetők, azonban a rendszer nem alkalmas arra, hogy automatikusan értesítést küldjön a határidőkről, illetve a tartozásokról (sem az önkormányzat felé, sem az ügyfeleknek).

A hatályos jogszabályok szerint minden évben az adóbevallás alapján, valamint helyi iparüzési adó esetében az előző évi adó alapján kivetik az adót. A határidőt követően várnak egy hónapot, esetleg telefonon érdeklődnek az adózónál, hátha elfelejtette a kötelezettségét. Év elején az adószámla kivonatot, valamint az egész évre szóló csekket kiküldik papír alapon, illetve az elektronikus kapcsolattartásra kötelezettek számára elektronikusan. Évente kétszer, március 15., illetve szeptember 15. után az önkormányzat az ASP programból kimutatást készít a hátralékosok listájáról, akiket az év hátralévő részében folyamatosan felszólítanak. A vállalkozások számára jelentősebb adószámla egyenleg változaskor év közben is küldenek elektronikusan adószámla kivonatot. (május 30. bevallást követően) A tavaszi időszakban az önkormányzat az elévült tételeket törli, a nagyobb túlfizetéseket átvezeti a hátralékos számlákra.

2022. december 31-én az alábbi hátralékok mutatkoztak az önkormányzatnál helyi adókból:

Adónem	Összes hátralék	Tárgyévben belül esedékes	Tárgyévben túl esedékes	Túlfizetés	Értékvesztés
Építményadó	23 949 990	23 936 197	13 793	2 610 456	16 274 948
Idegenforgalmi adó	0	0	0	107 000	0
Gépjárműadó	2 404 765	2 404 765	0	0	1 951 389
Telekadó	30 228 760	30 228 760	0	3 041 627	26 306 983
Talajterhelési díj	12 657 400	12 657 400	0	228 823	11 229 796
Helyi iparüzési adó	34 834 052	34 834 052	0	13 440 951	4 512 332

A fenti adatokból látszik, hogy viszonylag nagy tartozást tart nyilván az önkormányzat helyi adókból, különösen igaz ez az építményadóra, a telekadóra és az iparüzési adóra. Vizsgálatunk során megállapítottuk, hogy a tartozások nagyobb része még a korábbi vezetés idejéből származik, az csak a pandémia miatti hátralékokkal emelkedett. A behajthatatlan követelésekre az önkormányzat értékvesztést számol el.

Az Önkormányzat nyilvántart továbbá 16 317 966,- Ft hátralékot pótlék címén, mely éven belül esedékes, valamint 401 851,- Ft túlfizetése van. A pótlék számlán az értékvesztés állománya 14 322 931,- Ft. Bíróság címen 8 196 905,- Ft-ot tartanak nyilván, mely szintén éven belül esedékes. 181 627,- Ft bíróság túlfizetés mutatható ki, valamint az értékvesztés állománya 7 257 898,- Ft.

A nem fizetőknek először két írásos felszólítást küldenek, és ha ez nem vezet eredményre, elkezdik a behajtást. Élnek a törvény adta minden lehetőséggel, így az inkasszóval, jelzálogjog bejegyzéssel, munkabér letiltással. Minden adóhátraléknál külön eldöntik, hogy mit tegyenek. Jellemző, különösen most, hogy a Covid ilyen gazdasági károkat okozott, hogy a halasztás mellett részletfizetési lehetőséget is biztosítanak, azonban az adó elengedése nem gyakori, tekintettel arra, hogy az önkormányzattól az elmúlt években több forrást is elvettek (pl. gépjárműadó), így nem tehetik meg, hogy a jelenlegi kevés bevételüktől elálljanak. Ilyen esetekben élnek a jelzálogjog bejegyzés lehetőségével is, mely biztosítékul szolgál nemfizetés esetén. Önállóan is végeznek behajtást. Magánszemélyeknél és vállalkozásoknál egyaránt próbálkoznak a bankszámlájukra inkasszóval, és ezt viszonylag jó módszernek tartják, mert többször is eredményre vezetett. Magánszemélyeknél letiltással is próbálkoznak, bár ez egy lassú megoldás. Figyelemmel kísérik a településen bejelentett társaságokat, és ha felszámolás alá kerülnek, bejelentik az igényt a felszámolónál. Ugyancsak nincsenek jó tapasztalataik az adóhátralék ingatlanra való terheléséről sem, mert az esetek legnagyobb részében mire ők eljutnak ehhez a megoldáshoz, az ingatlan már túl van terhelve egyéb jelzálogokkal.

Az önkormányzat Képviselő Testülete 1/2020. (I.24.) számon megalkotta **rendeletét az adóigazgatási érdekeltségi rendszerről**. A rendelet célja a behajtás eredményességének ösztönzése, melynek érdekében az önkormányzat ösztönzési alapot képez. Az alap forrása az esedékesség időpontjáig be nem fizetett és az adóügyi köztisztviselők eredményes közreműködése révén befolyt adó 10%-a, az adószámlára teljesített befizetésekből késedelmi pótléokra elszámolt összeg, valamint az adóalanyok terhére jogerősen megállapított és befolyt adóhiány, továbbá adóbírság 10%-a. A személyenként kifizetendő jutalék felső határa a köztisztviselő éves bruttó illetményének a 33%-a. **A rendelet megalkotása jó irány, jelentősen segíti a kintlévőségek behajtását.**

Fentiekkel összhangban a belső ellenőrzés is javasolja, hogy továbbra is tegyen meg az önkormányzat mindent annak érdekében, hogy a hátralékokat minél hatékonyabban tudják behajtani

Keltezés: 2023. március 30.

Aláírás: *Bartha Szilvia*

**Név: Bartha Szilvia
vizsgálatvezető**

1. sz. melléklet a Cs-1/2023. sz. Belső ellenőrzési jelentéshez

TELJESSÉGI NYILATKOZAT

Alulírott JR. IMRE GÁBOR (név, beosztás), büntetőjogi felelősségem tudatában kijelentem, hogy a belső ellenőr részére átadott dokumentumok, legjobb tudásom szerint, mindazon dokumentumok, nyomtatványok, adatok, információk, melyek szükségesek az adott állapot felméréséhez. Kijelentem továbbá, hogy ezek a dokumentumok, adatok és információk megbízható, teljes körű információt tartalmaznak.

Csobánka, 2023. április „11”

az ellenőrzött szervezet vezetője

2. sz. melléklet a Cs-1/2023. sz. Belső ellenőrzési jelentéshez

ZÁRADÉK

Az ellenőrzési jelentés tartalmát megismertem, egy példányát átvettem. A költségvetési szervek belső ellenőrzéséről szóló 370/2011. (XII. 31.) Korm. rendelet értelmében nyilatkozom, hogy

- észrevételt kívánok tenni, és azt a jelentés kézhezvételétől számított 15 munkanapon belül megküldöm a belső ellenőr részére *; (a határidő elmulasztása egyértelműt jelent)

- észrevételt nem kívánok tenni*.

Csobánka, 2023. április „11”

az ellenőrzött szervezet vezetője

*a megfelelő szöveget alá kell húzni

** nyilatkoznia kell az ellenőrzött terület, illetve szervezeti egység vezetőjének, illetve annak, akire vonatkozóan a jelentés megállapítást vagy javaslatot tartalmaz